

עין משפט
גור מצוה

יא:

גזירה מקצתה אמו בולֶה. לאו דוקא דליך נוכל לטעות להמיר כולה שגם ציזיאת מקצתה היונא אסור מדאורייתא ולא קאמרין גזירה מה שצפנים אטו מה שצחוק ועוד אי גזרינן אטו כולה צאשה נמי לגזור אלא י״ל דאטו רוצא קאמרין דאי שרית

ציזיאת מקצת מה שצפנים משום כל אשר צבהמה אע״פ שיש לחוש שמא ינא ראשו צאזות מקצת ינא להמיר ציזיאת רוצו אִותו מיעוט שצפנים מהאי טעמא ולא ידעו שצמקצת היו ספק ספיקא אצל גבי אשה לא שייך למגור דלא אחי למיטעי דליכא טעמא צמה יטעו להשוות רוצ למקצת אצל צבהמה יטעו לומר שמה שצפנים לעולם אינו כילוד כל זמן שלא ינא א״נ צאשה לא גזרי׳ למנות מיוס ראשון דחומרא דאחי לדיי קולא היא דללמא לא ימנו מיוס צ׳ למיהב לה ימי טומאה א״נ צאשה לא גזרינן דאפשי טומאה לא מפשינן כדאמרין צביצה (דף ז.) מיהו לעיל פירשנו דלא איירי לענין טומאה אלא לאוסרה לצעלה ופי׳ הקונט׳ דצאשה לא שייך למגור דלא אחי למטעי דכיון דחזו דמכי ילדה צשני מטמינא לה וקשה דהא דחזין דמטמאלין לה צשני אמרי משום דנפקא כולה:

קח ה ו מיי פ״א מהל׳ מכירת הלכה ד ופי׳ מהל׳ חקי ממון הלכה יא ועיין בהשגות ונתי״מ ונל״מ ונכזר סי׳ שלו וצנ״י סמג עשין סח פט טוש״ע ח״מ סי׳ רנא סעיף כו וסי׳ ש׳ סעיף ט׳ וסי׳ שלז סעיף ט׳

קח ז מיי פ״ח מהל׳ מלוה ולוה הלכה ה סמג עשין זז טור ש״ע ח״מ סי׳ קח סעיף ה׳ ק״ח מיי ש׳ טור ש״ע שם סעיף ג׳:

תורה אור השלם

1. בַּל פֶּסֶר רָחֵם לְכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לָךְ בָּאֲדָם וּבַבְּהֵמָה יִיחֵד לָךְ אֶךְ פֶּדֶה תַּפְדֶּה אֶת בְּכוֹר הָאָדָם וְאֶת בְּכוֹר הַבְּהֵמָה הַשְּׂמֵנָה בַּמִּזְבֵּחַ: במדבר יח טו

רבינו חננאל

דיש מקצת שליא בלא ולד וגזירה מקצתה אטו כולה, וכולה כסימן הולד באשה כך סימן הולד בבהמה. והני מילי לעניין אבר מן הזכר, פי' שליא שיצאת מקצתה ונשתנה הבהמה אותה שליא כולה אסורה באכילה דחיישינן לולד עמה, והילדו אסור ואין אני קורא בה כל שבבמה תאכלו, שזה כבר נודר והמקצת חשוב ככל וכאילו פירש ואבר מן החי הוא. אבל לעניין טומאה לא חיישינן לולד, קמ"ל. אמר עולא אמר ר' אלעזר בבור אדם שנטרף בתוך ל' יום אין פודין אותו, כי כמת הוא חשוב. ותניא כל מי שלא שחא ל' יום באדם החי זה נפל שני ופדיווי מוכר חרש תפדה. גרסי' במנחות סוף פ' הקומץ השני איני והתני רמי בר חמא מותין שני' אך פדה תפדה את בכור האדם שומע אני אפי' נטרף בתוך ל', ת"ל אך חלק וכו'. אמר עולא אמר ר' אלעזר בהמה גסה נקנית במשיכה. כמין, כי האי תנא דתניא וחכמי' אומי' זה וזה גשיתין ועל בניהון אין שמוין. פי' שכבר זכו בהן דתנן בפי' שום היתומין אחד המקדיש נכסיו ואחד המעריך את עצמו אין לו בכסות אשתו ולא בכסות בניו כו'. וכיון דהא דשקל אחזה מתפוסת הבית ומלביש לאשתו ולבניו, מחל. לפיכך כשבאין להלוק אין לו

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

דיש מקצת שליא צלא וגד. ודקאסרי לה צאכילה גזירה מקצתה אטו כולה והאי דקמני סימן ולד לאו אמקצתה קאי אלא ה"ק אסורה צאכילה גזירה אטו הינא דנפקא כולה ואזתו למימר אין כאן ולד ואם חזרה לפניס תשמרי צשחיתת האם וקאכלי נציילה דהאיא ודאי

סימן ולד צאשה כו' אצל גבי אשה לא יחוש למקצת לטמא טהרות דראשון דהתם ליכא למיגזר אטו כולה דהא קחיו דמכי נפק ולד צשני מטמינא לה קמ"ל: **כזור שנטרף.** כזור אדם שנהרג בתוך ל' יוס: **אין פודין אוסו.** אין לררץ לפדותו. ואם מת מעצמו לא אינטריך לן למימר דהא כמיז (במדבר יח) ופדויו מנן חדש תפדה אצל השתא אינטריך לאשמועי' דלא אמרינן אי לא אקטיל הוה חי ולא נפל הוה וליפרקיה: **פדה ספדה.** אך פדה תפדה אה כזור האדם: **צמסירה מנן.** צפ"ק דקדושין [נה:] דכיון דמסר לו צאפסר קנאה אע"פ שלא משכה מרשות מוכר: זו וזו. גסה ודקה צהגצהה. וגסה ממלצינן בקדושין [כו.] שנותן צבילי זמורות תחת גרליה והיא עולה עליהן: **מה שעל צניין וצנוסין אין שמיין.** דכיון דצניס אכל משיכה לא מתינא, דאין דרכה צק להולכה לפני (קדושין בזה.) זו וזו בהגבהה. ולא צמסירה ולא צמסירה (שם), שומר שמוסר לשומר פטור. מכל מה שהיה נפטר אם שפדה הוא עצמו (ב"מ ד.) ולא מיבעיא כו'. דפטור מן האונסין ואין לך לומר פשיעה היא זו שפדה לאחר (שם). האי לא מהוינא ילי בשבועה. שנאמנא (דקטנן נז.) ואני אומר ששנים צידו, או אכלה, או פשע צה (ב"מ ד.) גרובין מן הדבידוי. עשרה לזה, עבדו אפותיקי. צעל מוני, ומכרו. אחרי כן הלז לאש אחר (שם ד.) הא אית ליה קלא. אפסידו לקומות אנפשייהו, והא לית ליה קלא. פרה וטלית ולא ידעו הלכותות להוסי' (שם).

צאונסין ולא מצי א"ל צעל הצית פשעת שמסרת לאחר שהרי מסרה לצן דעת: חייב. אפי' צאונסין: צשצועה. דשומר חנם נצבע שלא פשע: גוצין. חוב מן העצדים: אפי' מיסמי. אם מת לזה ונפלו קמי יתמי מי א"ר אלעזר דצעל חוב גובה מן העצדים דמתקרקעי דמו: מנייה. מן הלזו עצמו א"ר אלעזר דצ"ח גובה מן העצדים: וקפריין. אפסיה **אפי' מן גלימא דעל כפפיה: אפוסיקי.** אפה תהא קאי. כלומר מזה יהא לך פרעון ואשמעינן רבי אלעזר דאם מכרו גובה צעל חוב ממנו: לצתר

צאונסין ולא מצי א"ל צעל הצית פשעת שמסרת לאחר שהרי מסרה לצן דעת: חייב. אפי' צאונסין: צשצועה. דשומר חנם נצבע שלא פשע: גוצין. חוב מן העצדים: אפי' מיסמי. אם מת לזה ונפלו קמי יתמי מי א"ר אלעזר דצעל חוב גובה מן העצדים דמתקרקעי דמו: מנייה. מן הלזו עצמו א"ר אלעזר דצ"ח גובה מן העצדים: וקפריין. אפה תהא קאי. כלומר מזה יהא לך פרעון ואשמעינן רבי אלעזר דאם מכרו גובה צעל חוב ממנו: לצתר

צאונסין ולא מצי א"ל צעל הצית פשעת שמסרת לאחר שהרי מסרה לצן דעת: חייב. אפי' צאונסין: צשצועה. דשומר חנם נצבע שלא פשע: גוצין. חוב מן העצדים: אפי' מיסמי. אם מת לזה ונפלו קמי יתמי מי א"ר אלעזר דצעל חוב גובה מן העצדים דמתקרקעי דמו: מנייה. מן הלזו עצמו א"ר אלעזר דצ"ח גובה מן העצדים: וקפריין. אפה תהא קאי. כלומר מזה יהא לך פרעון ואשמעינן רבי אלעזר דאם מכרו גובה צעל חוב ממנו: לצתר

לא מבעיא שומר חנם ששכר בו. פי' דפטור אם נגנזה או נאצדה ומיהו שומר שכר כי משלם משלם לצעלים כדאמרין צהמפקיד (ב"מ לו.) דהלכה כר' יוסי דאמר אין הלה עושה סחורה צפרתו של חצירו: **דַּעַלְיַי עֵינֵיהּ לַשְּׁמִירָתוֹ.** אין לפרש עלייה שאם נגנז תחזור לצעלים דהא גרועי גרעיה לא אפשר לפרש צענין זה אלא העילוי והגרעון היו דשומר שכר מסר נפשו טפי לשומרו משומר חנם: **את מהימנת אי בשבועה.** לפי טעם זה אם השני נאמן יותר מן הראשון נראה דפטור אצל צהמפקיד (שם) איכא טעמא אחרינא דאין רצוני שיהא פקדוני ציד אחר ואין שני טעמים הללו שזין דממוכה התם ואין להקשות לעולא דהכא היכי פליג אההוא טעמא הא מתנייתין היא צפ' כל הגט (גיטין כט.) אם אמר טול ממנה חפץ פלוני לא ישלחנו ציד אחר שאין רצוני שיהא פקדוני ציד אחר וי"ל דההוא לכתחילה אצל לא מצינו שיתחייב צדיעצד עד כן: **אפילו מן ג'ימא דרַע' בתפיה.** אם יש לו שנים דאם אין לו אלא אחד הא אחר צפ' המקבץ (ב"מ קד.) דמסדרים לצ"ח א"נ צטלית ששזה מאה מנה שמלצישין אותו צטלית הראוי לו ולא כר"ע דאמר צפ' המקבץ (שם קיג.) כל ישראל ראויין לאותו אינטלנא ור"ת פוסק הלכה דאין מסדרינן:

בגון שעשאו אפותיקי. והשתא גבי מיתמי כמו מלוקא ואע"ג דמיתמי לא שייך טעמא משום קלא כמו צלוקא דלגבי ידיהו אפותיקי ולא אפותיקי שזה מכל מקום הינא דגבי מלקוחות גבי נמי מיתמי מידי דהוה אמלוה צשטר דגבי מיתמי ומלקוחות אפילו למ"ד שיעבדא לאו דאורייתא ומלוה על פה לא גבי ממשעצדי ולא מיתמי וצשלמא צלקוחות איכא לפלוגי

צין

מסורת הש"ס

א) מנחות לו. ט) [פסחים ה. ושי"ט, א] קדושין כה: צ"צ פו. ד) צ"מ לו. ט) [לקמן טו: צ"מ לו: ו] [צ"צ קהת, ו] ט) [שם קה. ח] לקמן לג: צ"צ מד: [גיטין מא. ט] [ועי' חוש' תוס' כמנחות מט: צד"ה הוא ומוס' לקמן קח: קט. חוש' תוס' לוה, ו] [ועי' חוש' מנחות לו. ד"ה שומע, ט] [פ"א דקדושין סוף ה"ד].

מוסף רשי"

יכול אפילו נטרף. נהרג בתוך ל' יום. נמי חייב. דלע"ג דמזיז ופדויו מנן חורש תפדה, אפילו הוי כהא איכא למימר אם לא נהרג חו"י חו"י וצבור מעליא הוא (מנחות זז.) גי"א שנטרף, שנולו לו סימנ טריפה בגון ניקב קרום של מוח (שם שם) והא אגן תנן בבסריה. צעליה ומסרסי' אותה ללוקא צאפסר או צשערה דמתנא טילד צמסירה כו' אכל משיכה לא מתינא, דאין דרכה צק להולכה לפני (קדושין בזה.) זו וזו בהגבהה. ולא צמסירה ולא צמסירה (שם), שומר שמוסר לשומר פטור. מכל מה שהיה נפטר אם שפדה הוא עצמו (ב"מ ד.) ולא מיבעיא כו'. דפטור מן האונסין ואין לך לומר פשיעה היא זו שפדה לאחר (שם). האי לא מהוינא ילי בשבועה. שנאמנא (דקטנן נז.) ואני אומר ששנים צידו, או אכלה, או פשע צה (ב"מ ד.) גרובין מן הדבידוי. עשרה לזה, עבדו אפותיקי. צעל מוני, ומכרו. אחרי כן הלז לאש אחר (שם ד.) הא אית ליה קלא. אפסידו לקומות אנפשייהו, והא לית ליה קלא. פרה וטלית ולא ידעו הלכותות להוסי' (שם).

רבינו חננאל (המשך)

לחזור. ואם הוא גדל אחי דניחא ליה להתהלך בביתבושין יקדינן להיותו נשוא פנים במושב השרים שישמעו דבריו ויאמרו עליו אדם חשוב ויש גם לאחיו בדבריו הנאה, זכה ואין עליו להחזיר. ואשכחן בתלמוד ארץ ישראל בהאשה ניקנת ר' בון פשט כלי רגל וכלי שבת מביאין באמצע וחולקין. אמי' עולא נא"ר אלעזר שומר שמוסר לשומר פטור כו'. רבא אמ' אפילו שומר חנם שמוסר לשומר שכר וטרען צשאנס חייב דאמי' ליה את מהימנת לי בשבועה איהו לא מהוינן ילי בשבועה. וקיימי' לן כרבא.